

SAMHÄLLSVETENSKAPLIGA FAKULTETEN

Remissyttrande från:
Göteborgs universitet
Samhällsvetenskapliga fakulteten

Dnr. S2019/02213/FST
Regeringskansliet
Socialdepartementet

Styrkraft i funktionshinderspolitiken (SOU 2019:23)

Samhällsvetenskapliga fakulteten har ombetts att handlägga remissen gällande betänkandet *Styrkraft i funktionshinderspolitiken (SOU 2019:23)*. Fakulteten önskar framföra följande synpunkter:

Yttrande

Fakulteten tillstryker utredningens förslag om att låta principen om universell utformning fungera som utgångspunkt för funktionshinderspolitiken, förslaget om en nationell samordnare samt den övergripande målsättningen att skapa större delaktighet för funktionshinderrörelsen i funktionshinderspolitiken.

Kommentar till förslaget om ökad governance

Fakultetens bedömning är att utredningen, på ett mer utförligt vis, i förslaget om att styra funktionshinderspolitiken genom mer governance borde analyserat förutsättningarna för funktionshinderrörelsens faktiska möjlighet till delaktighet i denna specifika styrningstradition. Utredningen utgår från en idealtypisk bild av nätverksstyrning där inflytande, samverkan och handlingsutrymme tas för given. Empiriska studier visar däremot att det i governancestyruing i praktiken tenderar att skapas informella hierarkier och tolkningsföreträden som begränsar att styrformens dialogfrämjande syfte uppnås. Särskilt har ideell sektor visat sig ha svårt att delta i nätverk på lika villkor som aktörer från andra sektorer, aktörer som ofta har mer maktresurser och möjligtvis andra intressen. Fakulteten vill betona vikten av att skapa reella möjligheter för funktionshinderrörelsens delaktighet och inflytande.

I utredningen saknas därutöver en tydlig idé om vad nätverken ska utföra konkret. På vilka nivåer, sektoriell eller territoriell, ska nätverken skapas? Vad ska de fatta beslut om? Vilka aktörer bör vara delaktiga i beslutsfattandet och vilka som bör vara delaktiga i implementeringen av besluten behöver förtydligas. Det går vidare att tolka att utredningen uttrycker en spänning mellan att å ena sidan åberopa mer governance samt å andra sidan tydligare ansvarsfördelning. Vart det landar får betydelse för vilken roll som nätverken kommer att få i praktiken. Fakultetens bedömning är att nätverksstyrningens organisering bör konkretiseras samt formuleras.

Kommentar till förslaget om FN-konventionens roll i styrningen

Utredningen föreslår att kunskapen om FN-konventionen ska integreras i verksamheters arbetssätt och resultat, att de statliga myndigheterna ska integrera ett människorättsperspektiv i sina verksamheter samt verka för att öka kunskapen om konventionen i samhället.

Utredningen formulerar sig däremot otydligt om vad detta skulle innebära i praktiken och hur svensk lagstiftning och funktionshinderspolitiska mål skiljer sig från, och kan kompletteras med, FN-konventionen. I *avsnitt 6.2 Mänskliga rättigheter och bred förankring i styrningen* formuleras att det finns ett behov av att se över hur svensk lagstiftning och dess utfall förhåller sig till FN-konventionen. Fakulteten föreslår därför att en sådan undersökning föregår ett beslut om att samtliga myndigheter ska åläggas att implementera och aktivt arbeta utifrån konventionen. Syftet med att undersökningen görs i förväg är att kraven på myndigheterna ska bli så tydliga som möjligt och samtidigt i så liten utsträckning som möjligt uppfattas som pålagringar i verksamheterna.

Allmänna kommentarer om utredningen utifrån ett lärosättesperspektiv

Fakulteten instämmer att kunskapen inom universitet/högskolesektorn generellt är låg kring det nya målet för funktionshinderspolitiken och de områden som politiken inriktas på. Därför välkomnar vi förslaget om Universitets- och högskolerådets (UHR) utökade ansvar (*förordning 2012:811*) för att bidra till genomförande och kunskapsspridning av funktionshinderspolitiken.

Fakulteten önskar därutöver lyfta frågan att det för universitets- och högskolesektorn saknas en expertmyndighet (liknande Specialpedagogiska skolmyndigheten) dit högskolor och

universitet kan vända sig med frågor kring exempelvis inkluderande lärmiljöer och universell design för lärande. Är tanken att även detta ska rymmas inom UHR:s utökade ansvar?

Fakulteten välkomnar det beskrivna samarbetet mellan olika myndigheter inom sektorn utbildning- och livslångt lärande då det är nödvändigt att se utbildning och lärande i ett livslångt perspektiv.

Ärendets beredning

Göteborgs universitet gav uppdraget att svara på remissen till Samhällsvetenskapliga fakulteten. Samhällsvetenskapliga fakulteten har skickat ut promemorian för synpunkter till samtliga institutioner vid fakulteten. Förvaltningshögskolan samt sektionschefen vid Sektionen för student- och utbildningsstöd har besvarat förfrågan.

Med vänliga hälsningar

Malin Broberg

Dekan

Samhällsvetenskapliga fakulteten, Göteborgs universitet